

rechter schrijft terug

Jan van der Does

Het tekort van een genoegdoening

Kort incident. Het verzoek tot schadevergoeding voor de uitgezeten voorlopige hechtenis bevatte een post van € 50.000. Het ging om salaris dat de vrijgesproken verdachte terug had moeten storten, omdat hij vanwege de maandenlange detentie geen arbeid had kunnen verrichten.

Ter zitting werden desgevraagd maandoverzichten van het salaris getoond en de officier constateerde dat het er naar uitzag dat het ging om een brutobedrag. Hij vroeg zich af of dit nu werkelijk de geleden schade was. De raadsman was even stil en reageerde vervolgens met de mededeling dat het uiteraard om een nettobedrag moest gaan, en dat deze post derhalve kon worden gehalveerd.

Het had niet langer dan enkele seconden geduurd. De vordering werd verminderd met € 25.000. Vervolgens houden het

gemak en de vaart waarmee de raadsman deze stap zette, je toch bezig.

De raadsman had zijn cliënt met een breed gebaar de zittingszaal binnengeloodst, een hand op diens schouder, en hem vervolgens met een 'ga jij daar maar zitten' een stoel gewezen. Alsof het om zijn eigen werkkamer ging. Dat deed de vraag rijzen hoe destijds in die werkkamer het voorbereidende gesprek vorm had gekregen.

De cliënt was zijn raadsman uiteraard dankbaar vanwege de vrijspraak en hoewel het wat vroeg op de dag was, had de raadsman een pilsje binnen laten brengen om het te vieren. Hoe zullen we de schade aankleden? 'Ik heb natuurlijk een paar maanden salaris terug moeten storten', zei de cliënt, 'maar het bedrag dat ik hier heb is wel bruto'. De toon van de zin had een open eind. De stemming van de raadsman was door het pilsje echter in topvorm geraakt en hij voelde de opening die de cliënt bood. Hij reageerde onmiddellijk met erop te wijzen dat nooit geschoten altijd mis was, en dat uiteindelijk niet in geld was uit te drukken welke ellende de cliënt allemaal over zich heen had gekregen. En dan moet het een naam krijgen, je moet het zogezegd *labelen*. En als je dan een kapstok hebt, dan moet je die volhangen. Toch?

Toch!

Zo geschiedde.

En hoe zou straks het nagesprek gaan? Niet in de luxe werkkamer, maar met de jassen aan, staand bij de uitgang van de rechtbank. 'Het is dus toch netto geworden', zal de cliënt zeggen, aarzelend deze keer, en de zin eindigt weer open. Maar de raadsman heeft haast, vandaag is het druk druk druk. De joviale hand ligt weer op de schouder. Hij zal zeggen dat tegenwoordig iedereen bij justitie knopenteller is, en dat je vroeger nog rechters had van het grote gebaar. 'Nu zijn het allemaal klerken en oud-OM'ers'. Maar, sorry, hij moet door. Met een 'we houden contact' beent hij de trappen van het gebouw af.

Zo ongeveer. Maar het blijft natuurlijk gissen.

Het betoog ter zitting is trouwens nog niet ten einde. Het verliest zich in beschouwingen over het uitzonderlijke leed dat de cliënt is aangedaan zodat de gebruikelijke dagvergoeding van € 70 beslist onvoldoende is. De cliënt staart naar zijn handen. Het gaat plotseling over € 70 terwijl hij voor de baas een dergelijk bedrag ongeveer per kwartier declareert. Dit naspel doet geen enkel recht aan de werkelijke verhoudingen.

De deur wordt opengehouden door de raadsman. De cliënt kijkt nog even om, als om te groeten, maar, oog in oog met de glazige blikken van de rechters, is hij er niet zeker van of dat wel de gewoonte is. De groet blijft steken in het voornemen. Het is tijden geleden dat hij zich zo stuntelig heeft gevoeld. Wat een gedoe. Als ergens € 70 als genoegdoening op zijn plaats is, dan is het wel hier, voor deze zitting, en niet per dag maar per tien minuten.